

Kuopion Konservatorio

OPINTO-OHJAUSSUUNNITELMA

JOHDANTO

Ammatillisen tutkinnon perusteiden mukaan koulutuksen järjestäjä laatii opetussuunnitelman yhteyteen opinto-ohjaussuunnitelman. Kuopion konservatorion opinto-ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaitoksen keskeiset periaatteet, tavoitteet ja vastuut opinto-ohjauksen järjestämisessä. Opinto-ohjaussuunnitelman tavoitteena on omalta osaltaan varmistaa opintojen aikana riittävä ohjaus ja tuki. Opinto-ohjauksen yhtenä tavoitteena on myös kannustaa opiskelijoita opintojen aikana mahdollisimman itseohjautuviksi. Tällä tuetaan opiskelijaa itsenäiseen ajatteluun ja toimintaan myöhemmissä opinnoissa ja työelämässä.

Opinto-ohjauksen vastuu kuuluu oppilaitoksen opinto-ohjaajille. Musiikkialan opinnoissa on käytäntönä kaikkien opiskelijoiden yksilölliset oppimispolut, joka asettaa myös haasteensa opinto-ohjaukselle. Tämän vuoksi oppilaitoksen opinto-ohjauksen vastuita on hajautettu ja etenkin oman instrumentin pääaineen opettajalla on keskeinen tehtävä opiskelijan henkilökohtaisessa opintojen ohjauksessa. Koulutuksellisen tasa-arvon periaatteen mukaisesti lisätukea annetaan sellaisille opiskelijoille joilla on opiskeluvaikeuksia, runsaita poissaoloja tai elämänhallintaan liittyviä vaikeuksia. Oppilaitoksessa korostetaan varhaisen puuttumisen merkitystä ja tavoitteena on ehkäistä opintojen keskeytymistä.

Tämän ohjaussuunnitelman ensimmäisessä osassa kuvataan ohjaukseen kuuluvat säädökset, tehtävät ja periaatteet sekä ohjauksen vastuut. Toisessa osassa kuvataan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) ja henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) laatimiseen liittyvät tehtävät ja vastuut.

1. Ohjaussuunnitelma

- 1.1 Ohjauksen järjestämistä koskevat säädökset, tavoitteet ja vastuut
- 1.2 Opinto-ohjaus opintopolun eri vaiheissa
- 1.3 Ohjaus opiskelijavalintojen yhteydessä
- 1.4 Ohjaus oppilaitokseen opiskelijoiksi valituille ennen opintojen alkua
- 1.5 Ohjaus opintojen alkaessa, ensimmäisten kuukausien aikana
- 1.6 Ohjaus opintojen aikana

2. Opiskelusuunnitelma

- 2.1 Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS)
- 2.2 Oppiainekohtainen HOPS, tehtävät ja vastuut
- 2.3 Henkilökohtainen opiskelun järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS)

1. 1. Ohjauksen järjestämistä koskevat säädökset, tavoitteet ja vastuut

Laissa ammatillisesta koulutuksesta (L 630/1998, 14 §) on säädetty opiskelijan mahdollisuudesta yksilöllisiin opintojen valintoihin ja asetuksessa ammatillisesta koulutuksesta (A 811/1998, 3 §, 4 §, 12a §) opinnoista tiedottamisesta, opinto-ohjauksesta ja osaamisen tunnustamisesta. Amatillisten perustutkintojen perusteissa on lisäksi kirjattu

opinto ohjauksen tavoitteet ja ohjeet ohjauksen järjestämiseksi oppilaitoksissa. Perustutkinnon perusteiden mukaan koulutuksen järjestäjä laatii opetussuunnitelmaansa opinto-ohjaussuunnitelman, joka toimii koko oppilaitoksen ohjaustyön kehittämisen välineenä.

Opinto-ohjauksen järjestämisen tavoitteena on edistää koulutuksellista, etnistä ja sukupuolten välistä tasa-arvoa. Ohjauksen tehtävänä on tukea, ohjata ja motivoida opiskelijoita tutkinnon suorittamisessa ja sitouttaa heidät ammatillisiin opintoihin, opiskeluun ja oppimisympäristöön. Lisäksi ohjaustoiminnan tavoitteena on lisätä opiskelijoiden hyvinvointia, edistää työllistymistä ja tukea jatko-opintoihin hakeutumista sekä ehkäistä opintojen keskeyttämistä. Niiden opiskelijoiden ohjaukseen kiinnitetään erityistä huomiota, joilla on opiskelu- tai oppimisvaikeuksia, poissaoloja koulutuksesta tai elämänhallintaan liittyviä vaikeuksia. Ohjaustoiminnan perustana on opiskelijan kokonaisvaltainen ohjaus.

Opinto-ohjausta järjestetään opintoihin liittyvänä, henkilökohtaisena, ryhmäohjauksena ja muuna ohjauksena. Opiskelija saa opinto-ohjausta opiskelunsa tueksi ja valintojen tekemiseen, jotta hän kykenee suunnittelemaan opiskelujensa sisällön ja rakenteen omien voimavarojensa mukaisesti. Opinto-ohjauksella edistetään opiskelijoiden yhteisöllisyyttä koko koulutuksen ajan.

Opinto-ohjaajilla on vastuu opinto-ohjauksen järjestämisestä sekä ohjauksen kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta. Opinto-ohjauksen suunnittelusta ja koordinoinnista vastaavat opinto-ohjaajien lisäksi mm. apulaisrehtori ja koulutussuunnittelija.

Opiskelijoidensa oppiainekohtaisesta ohjauksesta vastaa opettaja. Oppiainekohtainen suunnittelu, arviointi, opintojen etenemisen seuraaminen, itsearviointin kehittäminen, opintosuoritusten kirjaaminen sekä mahdollisiin oppimisen ongelmiin puuttuminen kuuluvat opettajan ohjaustehtäviin.

1. 2 Opinto-ohjaus opintopolun eri vaiheissa

Tiedotus ja ohjaus oppilaitokseen hakeutumista suunnitteleville

Kuopion konservatorion musiikkialan ammatillisesta 2. asteen opiskelusta kiinnostuneet voivat saada oppilaitokseen hakeutumista ja opiskeluun liittyvää tietoa mm. oppilaitoksen www-sivuilta, oppilaitosesitteestä ja hakuoppaasta.

Opintosihiteeri vastaa puhelimitse ja sähköpostitse koulutusta koskeviin kysymyksiin. Tietoa opiskelumahdollisuuksista ja ennen opintoja tapahtuvaa yksilöllistä opinto-ohjausta voi tarvitessaan saada varaamalla ajan opinto-ohjaajalta henkilökohtaista keskustelua varten. Yläkoulun ja lukioiden opinto-ohjaajille ja heidän opiskelijoilleen järjestetään tarvittaessa oppilaitosesittelyjä. Oppilaitosesittelyä voi tiedustella opinto-ohjaajalta sähköpostilla tai puhelimitse. Esittelyä voi tiedustella myös opintosihiteeriltä tai apulaisrehtorilta.

Vuosittain eri puolille Suomea suunnatut oppilaitosesittelyt mahdollistavat sen, että oppilaitoksesta ja 2. asteen opiskelusta kiinnostuneet muualla asuvat voivat saada henkilökohtaista informaatiota kirjallisen tiedon lisäksi.

1.3. Ohjaus opiskelijavalintojen yhteydessä

Ohjataan ja autetaan opiskelupaikkaa hakeneita heidän opintoja koskevissa kysymyksissään.

1.4 Ohjaus oppilaitokseen opiskelijoiksi valituille ennen opintojen alkua

Oppilaitokseen valitut saavat oppilaitoksesta tiedotteen, jossa kerrotaan opintojen alkamisesta, ja ohjeet siitä, mitä dokumentteja heillä tulee olla mukanaan oppilaitokseen kirjautumista varten.

Opiskelijoiksi valituille lähetetään opiskelijatietolomake, jonka tietoja käytetään suunniteltaessa opintoja, ohjausta ja mahdollisia tukitoimia.

Opiskelijoiksi valittuja informoidaan osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisprosessista (siitä mitä dokumentteja mahdollisesti tulee olla mukana oppilaitokseen kirjautuessa).

1.5 Ohjaus opintojen alkaessa, ensimmäisten kuukausien aikana

Opinto-ohjaaja, apulaisrehtori ja opintos sihteeri sekä kaikki opettajat ja opiskelijatoverit ovat mukana perehdyttämässä uudet opiskelijat oppimisympäristöön ja oppilaitoksen käytänteisiin. Erityisesti opintojen alussa opiskelijoiden ryhmäytymistä ja opiskelumyönteisyyttä pyritään tukemaan.

Oppilaskunnan jäsenet ja opiskelijatuutorit perehdyttävät uudet opiskelijat myös oppilaskuntatoimintaan, opiskelijaelämään ja opiskelijoille tarjolla olevaan virkistystoimintaan

Opinto-ohjaaja perehdyttää uudet opiskelijat ryhmäohjaustunneilla opetussuunnitelmaan ja tutkinnon rakenteeseen ja selvittää opintojen kulun pääpiirteittäin. Näillä lukukauden alun viikoittaisilla ohjaustunneilla opiskelijat saavat opinto-oppaat ja ajantasaista ohjeistusta viikkolukujärjestyksen laatimiseksi. Henkilökohtaisilla opinto-ohjaustunneilla laaditaan koko opintopolkua koskeva opiskelusuunnitelma HOPS. Oppiainekohtaiset opiskelusuunnitelmat tulevat osaksi HOPS:ia. Opinto-ohjaaja esittelee osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen (hyväksilukemisen) periaatteet opiskelijoille.

Aineopettajat ja työssäoppimisen ohjaajat ohjaavat oppiainekohtaisesti opiskelijat mm. oppiaineidensa sisältökysymyksiin ja suorituskäytänteisiin, dokumentointikäytänteisiin sekä arviontiin liittyviin kysymyksiin. Oppiainekohtaisen osaamisen tunnistaminen ja tunnustamisprosessi kuuluvat myös ensimmäisten oppituntien sisältöihin.

Rehtori ja apulaisrehtori tiedottavat ajankohtaisista asioista niin opettajille kuin opiskelijoille.

1.6. Ohjaus opintojen aikana

Opettajat, opinto-ohjaaja ja koko henkilökunta seuraavat opiskelijoiden opintojen etenemistä: **Opinto-ohjaaja** seuraa opiskelijoiden lukuvuosi-kohtaisen HOPS:in toteutumista henkilökohtaisilla opinto-ohjaustunneilla.

Opettaja vastaa opiskelijoidensa ohjaamisesta omassa aineessaan. Opettaja tarkistaa oppiaineitaan koskevat henkilökohtaiset opiskelusuunnitelmat jokaisen lukuvuoden alkaessa, tai kun oppiaineen opetus käynnistyy.

Opettaja havainnoi opiskelijan edistymistä ja antaa opiskelijoista palautetta tarvittaessa apulaisrehtorille. Mikäli opiskeluun ilmaantuu esteitä, (poissaolot, oppimisen hidastuminen, käyttäytymisen muutos) asian havainnut opettaja keskustele ensin opiskelijan kanssa. Opettajan tulee informoida myös apulaisrehtoria välittömästi, ellei muutosta tapahdu tai muutoin on aiheellista. Ongelmakäyttäytyvät ja opiskelun esteistä kärsivät opiskelijat tulee saattaa apulaisrehtorin tietoon välittömästi ongelmien ilmettyä. (oppilaitoksella on erillinen prosessikuvaus menettelystä poissaolotilanteissa)

Työssäoppimisen ohjauksesta vastaavat opettajat ja työssäoppimisen ohjaajat yhdessä tai erikseen. Musiikkialalle tyypillisesti työssäoppimisjaksojen ohjaajina toimivat muusikon työtä ja työelämää tuntevat opettajat.

Oppilaitoksella on erillinen kuvaus työssäoppimisen ohjauksesta ja sen vastuista.

2. 1 Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS)

Jotta laissa (L 630/1998, 14 pykälä) säädetty opiskelijan yksilöllinen valinnaisuus toteutuu, jokaiselle opiskelijalle laaditaan hänen yksilöllisten lähtökohtien pohjalta henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS), jota päivitetään koko koulutuksen ajan. Se on suunnitelma, jonka toteuttamiseen opiskelija sitoutuu ja motivoituu koko koulutuksen ajaksi.

Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma noudattaa voimassa olevaa opetussuunnitelmaa (OPS). Henkilökohtaisessa, koko opintopolkua koskevassa opiskelusuunnitelmassa ja siihen sisältyvässä oppiainekohtaisessa opiskelusuunnitelmassa määritellään oppimisen tavoitteet, opintojen suorittaminen, suoritustavat ja ajoitus sekä opintojen arviointi. Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman toteutumista ja opintojen edistymistä seurataan. Mahdolliset oppimista vaikeuttavat seikat pyritään tunnistamaan ja tarvittaessa opiskelijan opintoihin sisällytetään tukiopetusta. HOPSin avulla kehitetään opiskelijan valmiuksia itsearviointissa ja ohjataan ja tuetaan opiskelijan itseohjautuvuutta ja ammatillista kasvua ja urasuunnittelua.

2.2 Oppiainekohtainen HOPS, tehtävät ja vastuut

Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laadintaan ja sen toteutumisen seurantaan osallistuvat opettajat ja tarvittaessa opinto-ohjaaja opiskelijan kanssa yhdessä neuvotellen.

OPETTAJA

Yksittäisiä oppiaineita koskevat opiskelusuunnitelmat laaditaan ja aiemmin tehtyjä suunnitelmia tarkistetaan jokaisen lukuvuoden alkaessa, tai kun oppiaineen opetus käynnistetään. Suunnitelmia laadittaessa otetaan huomioon mm. opiskelijoiden erilaiset tavat oppia. Opiskelija ja opettajat arvioivat opiskelusuunnitelman toteuttamisen vahvuudet ja mahdolliset esteet. Opiskelijaa ohjataan tarkastelemaan omaa oppimisprosessiaan ja oppimistaan kokonaisvaltaisesti ja tekemään omaa oppimistaan koskevia päätöksiä sekä tarvittaessa tarkentamaan ja muuttamaan suunnitelmaa opintojen edetessä. Muutokset kirjataan ja liitetään HOPS:iin. Myös näyttöjä koskevat suunnitelmat laaditaan ko. opiskelijan ja opettajan yhteistyönä ja liitetään osaksi koko opintopolkua koskevaa HOPS:ia.

Opettaja seuraa tarkasti opiskelijoidensa orientoitumista ja sitoutumista koko ajan mutta varsinkin opintojen alussa. Poissaoloihin ja oppimisen vaikeuksiin ja oppimisen esteisiin tulee heti puuttua. Oppilashuoltoryhmä on opettajan tukena oppilaan ongelmien kartoittamisessa ja ratkaisuvaihtoehtojen etsimisessä ohjauksessa. Opettajan tulee toimittaa apulaisrehtorille määräajoin (pari kertaa vuodessa: ensimmäinen syysloman tienoilla) selvitys omia oppilaita koskevista mahdollisista opiskeluongelmista

OPINTO-OHJAAJA

Opinto-ohjaaja vastaa opiskelijoiden henkilökohtaisesta opinto-ohjauksesta ja opiskelijan koko opinnot kattavan opintopolun kuvaamisesta.

Opinto-ohjaaja ohjaa opiskelijaa koko opintopolkua koskevan HOPS:in laatimisessa yhteistyössä oppiaineopettajien kanssa. Opiskelijan vahvuudet pyritään selvittämään ja

mahdolliset oppimista vaikeuttavat seikat ja oppimisen esteet pyritään tunnistamaan.

Koko opintopolkua koskeva opiskelusuunnitelma laaditaan opintojen alussa, 1. lukukauden aikana. Sitä tarkistetaan lukuvuosittain tai tarvittaessa. Opiskelusuunnitelmaan kirjataan ja liitetään mm. opiskelijan aiemmin hankitun osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen liittyvät tiedot ja dokumentit, opiskelijan yksilölliset oppiaineita ja opiskeluaikaa koskevat valinnat sekä työssäoppimiseen liittyvät - ja ammattiosaamisen näyttöjä koskevat suunnitelmat. Siihen sisällytetään myös lukuvuoden lopussa toteutettavat oppimisprosessin tarkastelu- ja itsearviointiraportit ja jatko-opintoihin liittyvät suunnitelmat oppiaineittain.

Opinto-ohjaaja ohjaa opiskelijoita paitsi yhteisten opintojen opiskelusuunnitelmien laatimisessa, myös oppiainekohtaisten suunnitelmien laatimisesta. Oppiainekohtaiset valinnat tehdään osittain yhdessä opintoja tarjoavien oppilaitosten opinto-ohjaajien kanssa. Kaksoistutkintoon ja ylioppilastutkintoon tähtäävät opiskelijat suunnittelevat lukio-opintonsa opintoja tarjoavan ja opiskelusuoritukset antavan oppilaitoksen opinto-ohjaajan kanssa.

APULAISREHTORI

Apulaisrehtori antaa tarvittaessa ohjaustaan ja tukeaan niin yksittäisen opiskelijan opintoja koskevissa kysymyksissä kuin opettajien opiskelijaa koskevissa kysymyksissä.

OPINTOSIHTTEERI

Opintosihtteeri kartoittaa valmistuvien opiskelijoiden opiskelutilanteen opintojen loppuvaiheessa. Hän kutsuu jokaisen valmistumassa olevan opiskelijan henkilökohtaiseen palaveriin johon opiskelija tuo henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa. Opintosihtteeri ohjaa näin omalta osaltaan opiskelijaa opintojen loppuun saattamiseksi.

2.3 Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS)

Oppilaitoksessa laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS) kaikille niille opiskelijoille, jotka tarvitsevat opinnoissaan erityistukea. HOJKS:n laadintaprosessissa ovat mukana opiskelija, alaikäisen kohdalla huoltaja, opinto-ohjaaja ja apulaisrehtori. HOJKS:ia voi olla opiskelijan suostumuksella laatimassa myös muita asi-aankuuluvia kuten: kuraattori, opiskelijaa hoitava lääkäri tai terapeutti. HOJKS:ia ei välttämättä laadita koko opiskeluajaksi, vaan tuen tarpeen vaatimaksi ajaksi.

HOJKS:n laatimisen tueksi hankitaan taustatietoa opiskelijan erityistuen tarpeesta ja siihen johtaneista syistä kuten: terveyteen liittyvät syyt, kehityksen viivästyminen tai luki-häiriö. HOJKS:n laatimisen yhteydessä kartoitetaan opintojen senhetkinen tilanne ja tehdään lyhyen- ja pitkäntähtäimen suunnitelma opintojen suorittamiseksi sekä kuinka opintoja tuetaan ja seurataan. Päätöksen allekirjoittaa apulaisrehtori.

Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) tulee ammatillisessa opetuksessa sisältää (Laki ammatillisesta koulutuksesta A 811/1998, 8 §)

- suoritettava tutkinto
- opetuksessa noudatettavat tutkinnon perusteet
- tutkinnon laajuus
- opiskelijalle laadittu henkilökohtainen opetussuunnitelma
- opiskelijan saamat erityiset opetus- ja opiskelijahuollon palvelut

- muut henkilökohtaiset palvelu- ja tukitoimet sekä
- erityisopetuksen perusteet

Hyväksytty Kuopion konservatorion johtokunnassa 10.3.2015